

Saarde Sõnumid

Nr 1 (165) Teisipäev, 02. veebruar 2016

Hind 0.32 €

Kilingi-Nõmmes on jälle võimalus taotleda ID-kaarti!

ID-kaardi taotlust saab esitada 17. märtsil 2016 kell 10.00–11.00

Kilingi-Nõmme klubis (Pärnu 73).

Taotlemiseks vajalikud dokumendid:

taotlusankeet

isikut tõendav dokument;

üks värvifoto mõõtmetega 40x50 mm;

riigilõivu (25.00 €, alla 15-aastased isikud, puudega isikud ja üldtingimustel vanaduspensioni ikka jõudnud isikud 7.00 €) tasumist tõendav dokument.

Sel päeval saab fotosid teha ja vastavat ankeeti täita kohapeal.

Võtke kindlasti kaasa kehtiv isikut tõendav dokument!

Võimalusel soovitame tasuda riigilõiv eelnevalt internetipangas või postipangas.

Tasumine pangalaadega

Saaja nimi: Rahandusministeerium;

Saaja konto: EE932200221023778606 (SWEDPANK) või EE891010220034796011 (SEB PANK)

Viitenumber: 2900082443

Selgitus: märkige isiku nimi ja toimingi nimetus, mille eest riigilõiv tasuti

Palume kindlasti eelnevalt registreerida vallavalitsuse telefonil 449 0135 või e-postile info@saarde.ee, mari.treial@saarde.ee

Kontrollige aegsasti oma dokumentide kehtivusaega ning taotlege uus soovitavalt 6 kuud enne kehtivusaja lõppu.

Isikutunnistus ehk ID-kaart on Eesti kodaniku ja Eestis püsivalt elava Euroopa Liidu kodaniku kohustuslik isikut tõendav dokument. Euroopa Liidu piires saavad Eesti ja Euroopa Liidu kodanikud ID-kaarti kasutada ka reisidokumendina.

Täpsemat infot kõikide dokumentide taotlemise (sh taotlemise võimaluste ja taotluse esitamise) kohta on võimalik saada Politsei- ja Piirivalveameti kodulehelt www.politsei.ee rubriigist teenused, e-posti aadressil teenindus@politsei.ee või infotelefonil 612 3000. SS

Inimesed, olge valvsad!

Detsembris laekus politseile teateid sellest, et Saarde vallas tegutsesid kelmid, kes käisid üksikute vanemate vallaelanike uste taga sooviga vahetada raha. Kelmidel oli kaasas 50-eurone rahataht, mida sooviti väiksemateks kupüürideks vahetada. Rahavahetust ettekäändena kasutades kelmid tuppa kutsumist ei oodanud. Kutsumata siseneti majja ka siis, kui välisüks ei olnud lukustatud. Kutsumata külaliste lahkudes avastati, et majapidamisest on asju varastatud. Praegu on politseile teada üks ohver ja selle sündmuse osas on alustatud kriminaalmenetlus.

Palume inimestel olla ettevaatlikud ja tähelepanelikud ümbruskonnas liikuvate võõraste isikute suhtes. Eriti ettevaatlik tuleks olla nende suhtes, kes saavad ukse taha ja

üritavad erinevatel ettekäändel tuppa pääseda. On olnud juhuseid, kus võõras on esitlenud ennast sotsiaaltöötaja poolt saadetud abilisena. Palume hoida oma ukse lukustatuna ja võimalusel märkida üles sõiduki number, millega kahtlane seltskond liigub, ning edastada see politseile. Samuti palume rääkida oma vanemate sugulaste ja tuttavatega, et hoiatada neid võimalike kelmide eest ning tuletada meelde, et ukse võiks alati lukus hoida.

Kõigil, kellel on olnud sarnaseid kokkupuuteid kahtlaste tuppa pääseda soovijatega, palume sellest kohe teavitada politseid telefonil 112.

Kairi Õilsalu

Saarde valla noorsoopolitseinik

Eesti Vabariik 98
Kilingi-Nõmme Klubis

21. veebruar kell 16.00 **KINO „Vehklejo“**
Pilet 2€.

23. veebruar kell 19.00 **Saarde valla kultuuri- ja spordirahva tänupidu**

ESINEVAD:
SAARDE VALLA LAPSED, ÕPILASED JA TAIDLEJAD
TANTSUKS ANSAMBEL DREAMERS.
BAAR Pidu tasuta! KÕIK ON OODATUD!!!

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Lipuväljakul

24. veebruar kell 11.00

info tel 55695715, 44 92202, kultuur@saarde.ee

Pärnu Haigla veretalitus

kutsub Kilingi-Nõmme Klubisse verd loovutama
16.02.16 kell 9.00 kuni 11.00!

Kaasa võtta isikut tõendav dokument, raudne tervis ning rõõmus meel!

Rohkem infot 4473 263

SOOV AIDATA ON KAUNEIM SOOVIDE SEAS

hooaja peatoetajad
emt Elion

75
EESTI KONSERT

MUUSIKA EESTIMAAL

Mati Kõrts tenor
Henn Rebane akordion

Kilingi-Nõmme klubis
reedel, 5. veebruaril kell 19
Pilet 5 €
3 € sooduspilet (õpilane, tudeng, pensionär)
Perepilet 7 €

SALVA Eesti Rahvamuusika Festivali toetus
SILVERMUSIK

estikonsert.ee

Saarde Vallavalitsuse istungitel

22. detsembril 2015. a:

- otsustati toetada EELK Pärnu Eliisabeti koguduse tütarlastekoori Eli-se, kuna kooris laulab Saarde valla õpilane;

- otsustati 2015. a bilansist kanda välja lootusetud nõuded summas 488,89 eurot;

- määrati projekteerimistingimused tehnoloogiaarenduskeskuse projekti koostamiseks;

- kinnitati Kilingi-Nõmme Pärnu tn 136 detailplaneeringu koostaja, esitati hinnapakumused 7 firma poolt:

TippGeo OÜ (reg kood 11949457) summas 4950.- (ilma km) eurot;

OÜ AB Büroo (reg. kood 10335954) summas 1840.- (ilma km) eurot;

GeoBaltica OÜ (reg. kood 11347994) summas 2200.- (ilma km) eurot;

Ruumi Grupp OÜ (reg nr 12042771) summas 2800.- (ilma km) eurot; Skepast&Puhkim AS (reg nr 11255795) summas 2500.- (ilma km) eurot;

Maves AS (reg nr 10097377) summas 2700.- (ilma km) eurot;

Kobras AS (reg nr 10171636) summas 3680.- (ilma km) eurot.

Arvestades eelnevat tööd Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukohta määramine Pärnu maakonnas“ koostamisel ja sama planeeringu kesk-konnamõju strateegilise hindamise protsessi läbiviimisel Skepast&Puhkim AS (endine Ramboll Eesti AS) poolt, otsustati sõlmida haldusleping detailplaneeringu koostamiseks Skepast&Puhkim AS-ga summas 2500.- eurot (ilma käibemaksuta);

- eraldati raha reservfondist Tihemetsa päevakeskusele.

31. detsembril 2015. a:

- otsustati soodustuste andmine olmejäätmeveol;

- muudeti katastriüksuse maa sihtotstarve omanike avalduse alusel;

- võttes aluseks ELLE OÜ poolt koostatud Kilingi-Nõmme reoveekogumisala veemajandusprojekti II etapi keskkonnamõju hindamise eelhin-nangu, otsustati jätta algatamata keskkonnamõju hindamine seoses Ki-lingi-Nõmme reoveekogumisala veemajandusprojekti II etapi elluviimi-sega kavandatava tegevusega;

- anti kasutuslood Saarde Kommunaal OÜ-le I etapi külmaveetorus-tiku, I etapi kanalisatsioonitorustiku, II etapi kanalisatsioonitorustiku ja kanalisatsioonipumpla, II etapi külmaveetorus-tiku, II etapi sademevee kanalisatsioonitorustiku ja õlipüüduuri, III etapi külmaveetorus-tiku, III etapi sademevee kanalisatsioonitorustiku ja õlipüüduuri, III etapi kanalisatsioo-nitorustiku ja kanalisatsioonipumpla kasutusele võtuks;

- eraldati reservfondist raha sots. hoolekandeteenustele eakatele.

12. jaanuaril 2016. a:

- otsustati soodustuste andmine olmejäätmeveol;

- kinnitati Allikukivi raamatukogu lahtiolekuajad;

- otsustati ühekordsete toetuste andmine;

- anti kasutusluba septiku kasutusele võtuks.

19. jaanuaril:

- otsustati ühekordsete toetuste andmine;

- kinnitati Saarde Vallavalitsuse teenistujate ja asutuste juhtide

2016. a puhkuste ajakava;

- anti nõusolek katastriüksuse jagamiseks vastavalt omaniku avaldusele.

26. jaanuaril 2016.:

- otsustati soodustuste andmine olmejäätmeveol;

- otsustati ühekordsete toetuste andmine;

- anti nõusolek katastriüksuse jagamiseks;

- anti kasutusluba septiku kasutusele võtuks;

- väljastati projekteerimistingimused;

- anti nõusolek üürilepingu sõlmimiseks.

Tuleohutusest Saarde vallas

Saarde vallas toimus 2015. aastal 19 tulekahju. Neist neli eluhoonetes, üks muus hoones ja 14 väljaspool hooneid. Hoonetulekahjude tekke-põhjuseks oli kahel juhul hooletus lahtise tule kasutamisel, kahel juhul tahma süttimine suitsulõõris ja ühel juhul rike elektripaigaldises. Kah-juks peab tõdema, et lisaks hävinud varale on vähenenud ka vallakoda-nike read ühe inimese võrra.

Mõned soovitud uueks tuleohutusaastaks.

Teeme ometi oma küttesüsteemid ohutuks!

Küttesüsteemid vajavad regulaarset puhastamist. Kõige parem on, kui seda teeks korstnapühki-ja. Korterelemus peabki selle eest hoolitsema kutseline korstnapühki-ja. Ühe korteriga elamus võib nel-i aastal ise puhastada, igal viien-dal aastal tuleb samuti kutseline

korstnapühkija tellida.

Lisaks puhastamisele tuleb jäl-gida ka järgmisi nõuandeid.

Küdevat kütteseadet tuleb hoida pideva järelevalve all.

Pane tuhk mittepõlevast mater-jalist anumasse.

Tuleb vältida ülekuutamist – küta korraga üksnes üks ahjutäis puid. Kui sellest toasooja saamiseks ei piis-a, on ohutu küta üks ahjutäis hom-mikul ja teine õhtul. Metallkestaga kaminat, ahjude puhul – paar-kolm halgu korraga.

Kütta tuleb kuivade puudega – ka õuest, kaetud riidast toodud puu-del on suur niiskusesisaldus. Arves-tada tuleb puude kütteväärtusega. Näiteks lepal on see väiksem, saar-el suurem.

Ahju või pliiti tuleb kütta lah-tise siibriga – vaegpõlemine teki-tab tahma.

Kütteseadmed vajavad

1. jaanuarist kehtib uus abivahendite teenuse korraldus

Koos uue aasta algusega hakkas Eestis kehtima uus abivahendi-te korraldus, mis lubab abivahendi osta või rentida inimese enda vali-tud ettevõttest ja sobivaima hinna-ga. Riik kompenseerib abivahendi vastavalt piirhinnale. Kallimate abi-vahendite puhul on võimalik taotle-da erimenetlust.

Kui inimesel on kehtiv isikliku abivahendi kaart olemas, võib abi-vahendi saamiseks pöörduda otse abivahendite pakkuva ettevõtte poole. Seejuures soovime hinna-pakkumisi nüüdsest küsida ettevõ-tetest üle Eesti, et leida endale so-bivaima funktsionaalsuse ja maksu-musega abivahend (ettevõtete nime-kirja leiab Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt [http://www.sotsiaalkind-lustusamet.ee/abivahendid-3/](http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/abivahendid-3/)). Abi-vahendi soetamisel ei ole inimene seega enam seotud elukohajärgse-te ettevõtete ja maakonnaga – raha liigub koos inimesega. Infot abiva-hendi hindade kohta võib küsida et-tevõtelt ka telefoni teel.

Abivahendi soodustused jäävad

Kui varasemalt kompenseeris riik teatud protsendi abivahendi hinnast, siis nüüd on abivahenditele kehtestatud lisaks piirhinnad, mille siselselt on kättesaadavad kaks kol-mandikku enam kasutusel olevatest abivahenditest. Piirhinna sees keh-tib ka abivahendi soodustus.

Kui vajalik abivahend on keeru-kam ja kallim, inimene vajab mitut abivahendit või on raskusi omaosa-luse tasumisega, tuleb esitada taot-lus erimenetluseks Sotsiaalkindlus-tusametile. Võrreldes vana süsteemiga, kus kallima ja keerulisema abivahendi taotlemine võis kesta ka 8–9 kuud, on nüüd taotluse läbivaatamise maksimaalne aeg 30 päeva ja vajaduse korral kaasab Sotsiaal-kindlustusamet eksperte.

Taotluse vorm on leitav ame-ti kodulehelt (<http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee> -> blanketid -> abivahendi blanketid). Posti või e-posti teel taotlust esitades tuleb li-sada koopia kehtivast arstitõendist või rehabilitatsiooniplaani sellest lehest, kus on kirjas isikuandmed,

ning lehest, kus on abivahendi va-jadus kas nimetuse või kirjelduse-na välja toodud. Taotlust saab esi-tada ka klienditeeninduses. E-posti teel tuleb taotlus saata aadressi-le abivahendid@sotsiaalkindlustusamet.ee. Vastus saadetakse taotleja-le posti teel ja see tuleb ettevõttesse pöördumisel kaasa võtta koos isik-ut tõendava dokumendi ning arsti-tõendi või rehabilitatsiooniplaaniga. Kui taotleja on avaldanud soovi saa-da otsus e-posti teel, peab ta selle välja printima koos kinnituslehega ja ettevõttesse kaasa võtma.

Uue isikliku abivahendi kaardi ja duplikaadi saab Sotsiaalkindlustusametist

Kui inimesel on esmakord-selt vaja abivahendit, tuleb es-malt saada tõend pere- või eriars-tilt. Abivahendi(te) vajadus võib olla tõendile märgitud nii nime-tuse või kirjeldusena kui ka ISO koodina. Abivahendi vajadus võib olla välja toodud ka rehabilitat-sioonimeeskonna poolt koostatud rehabilitatsiooniplaanis.

Arstitõendi või rehabilitatsioo-niplaani olemasolul tuleb pöördu-da Sotsiaalkindlustusameti klien-diteenindusse või saata taotlus isik-liku abivahendi kaardi saamiseks posti või e-posti teel. Posti või e-posti teel taotlust esitades tuleb li-sada koopia kehtivast arstitõendist või rehabilitatsiooniplaani sellest lehest, kus on kirjas isikuandmed, ning lehest, kus on abivahendi va-jadus kas nimetuse või kirjeldusena välja toodud. Posti või e-posti teel kaardi taotlejale saadetakse isikliku abivahendi kaart posti teel. Väljasta-tud kaardiga saate juba otse ettevõ-tete poole pöörduda. Ka kaardi du-plikaadi saamiseks tuleb pöörduda Sotsiaalkindlustusametisse.

Abivahendite soetamisel võib esineda olukordi, kus teatud abiva-hendite grupi eelarve on mõnel het-kel suletud. Sellisel juhul tekib Sot-siaalkindlustusameti juurde üleriigilise järjekord, kuhu inimese suu-lise sooviavaldu alusel lisab tal-le abivahendite pakkuva ettevõtte. Järjekorra saabumisel saadab Sot-siaalkindlustusamet abivahendi

soovijale sellekohase teate, millega tuleb 60 päeva jooksul pöörduda või võtta ühendust endale sobivat abiva-hendit pakkuva ettevõttega. Kaasa tuleb võtta järjekorra saabumise tea-de, isikut tõendav dokument, keh-tiv isikliku abivahendi kaart ja arsi-titõend või rehabilitatsiooniplaan. Ettevõtte väljastab abivahendi ainult järjekorrateate ettenäitamisel.

Abivahendite süsteemi muu-tustest on teavitatud ka kohali-ke omavalitsuste sotsiaaltöötajaid. Nende käest saab küsida nõu ning abi taotluste vormistami-seks, Sotsiaalkindlustusameti ko-dulehelt ettevõtte leidmiseks või muul viisil abivahendi kättesaami-seks, näiteks hinnapakumiste kü-simiseks ning vajadusel transpordi organiseerimiseks.

Abivahendite loetelu leiab As-tangu Puudealase Teabe ja Abiva-hendite Keskuse leheküljelt <http://www.abivahendikeskus.astangu.ee/abivahendi-teatmik/abivahendi-teatmiku-allalaadimine/>.

Küsimuste tekkimisel tasub võ-ta ühendust Sotsiaalkindlustusame-tiga kas e-posti teel abivahendid@sotsiaalkindlustusamet.ee, infotele-foonil 16106 või minna enda jaoks so-bivaimasse klienditeenindusse, mil-le asukohad leiab ameti kodulehelt <http://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/klienditeenindused/>.

Merlin Veinberg, Sotsiaalkind-lustusameti sotsiaalteenuste üksuse abivahendite nõunik

LISA: Kuidas käib piirhinna arvestamine (näited 70% soodustuse korral)?

Odavam abivahend:

müügihind: 20,00

piirhind: 27,80

riigi poolt ülevõetav osa:

20,00 x 0,70 = 14,00

kasutaja omaosalus:

20,00 - 14,00 = 6,00

Kallim abivahend:

müügihind: 35,00

piirhind: 27,80

riigi poolt ülevõetav osa:

27,80 x 0,70 = 19,46

kasutaja omaosalus:

35,00 - 19,46 = 15,54

normaalseks põlemiseks õhku – nõukogudeaegsed hõredad elu-ruumid (õhu loomulik juurdevool igalt poolt) tehakse remondi käi-gus „termoseks“, õhu juurdevoolu ruumi enam ei ole ja kütteseadel lihtsalt ei tõmba. Õhu juurdevooluks ruumi paigaldatakse välissei-na ventilatsiooniklapp.

Suitsuandur igasse kodusse

Õigesse kohta paigaldatud ja töökorras andur annab meile ruu-mi mingil põhjusel levivast suitsust aegsasti märku. Andur tuleb paigal-dada lakke ja kui on suur majapida-mine, tuleb paigaldada andur kindlasti ka igale korrusele. Anduri tööshoidmiseks ei ole vaja midagi muud, kui andurit aeg-ajalt tolmust puhas-tada ja vajadusel paigaldada uus pa-tarei. Patarei vahetamise vajadusest annab andur lühikeste piiksatustega ise märku.

Kelle kodud suitsuanduriga

varustatud, võivad olla kindlad, et nende rahulik ööuni on valvatud. Suitsuandur küll ei muuda su kodu tuleohutuks, kuid tulekahju korral avastab selle kiiremini kui inimni-na või -hilm.

Hooli enda lähedastest

Vaadake üle ka oma lähedaste ja naabrite kodud. Kas neil on seal ohu-tu? Kui märkate, et neil on abi vaja, siis aidake neid ise või andke neist teada. Me kõik peame mõistma seda, et kui jätame märkamata, võib juh-tuda õnnetus, mis lõppkokkuvõttes võib puudutada ka neid, kes on oma kodudes teinud kõik, et õnnetusi ei juhtuks. Meie soovime kindlasti probleemi ees silmi mitte kinni panna ning võtta telefon ja helista-da nt kohalikku omavalitsusse, pääs-teametisse, politseisse. Rohkem teie tegema ei pea, aga võite olla kindlad, et probleemiga hakatakse tegelema. Kui need samad koostööpartnerid ei

tea, et teil on probleem, siis nad ei saa sellega ju tegeleda.

Päästeameti visiooniks on jõuda aastaks 2025 päästealase turvalisuse tasemelt võrdsele positsioonile Põh-jamaadega. Tegemist on ambitsioo-nika ülesandega, aga kui me saame selle poole liikuda igäühe kaas-abil, kes enda turvalisuse eest hoo-litseb, sealhulgas ka Saarde vallako-danike kaasabil, siis on kõik võimalik. Siit ka üleskutse meile kõigile – võtame endale 2016. aastal eesmär-giks järgida eelpool nimetatud liht-said soovitusi! Siis oleme koos ühe pika ja vajaliku sammu turvalisuse nimel astunud.

Jaak Jaanso

Tuleohutuskontrolli büroo juhataja

P ä ä s t e a m e t i L ä ä n e

päästekeskus

Noorsootööst Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuses

Kas riskinooreks sünnitakse, soosib seda kasvukeskkond või on see paratamatu osa elust?

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus teostab projekti „Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste“, mis on rahastatud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) toetuste programmi „Riskilapsed ja -noored“ taotlusvoorst „Noorte- ja noorsootööorganisatsioonide võime kaasata riskilapsi ja noori on paranenud“. Programmi viivad üheskoos ellu Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium ja Sotsiaalministeerium. Programmi rakendusüksuseks on Eesti Noorsootöö Keskus.

Paljud kuulavad, kuid mõned kuulevad.

Paljud vaatavad, kuid vähesed näevad.

Paljud arvavad, kuid vaid üksikud mõistavad.

Kilingi-Nõmme vabaajakeskus on kaasatud MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse koordineeritavasse riskilaste ja -noorte projekti. Aastajagu tegevusi on meie mõttemaailma riskilaste osas selgemaks muutnud. Kutsum Sindki, hea Saarde Sõnumi lugeja, riskilaste teemal kaasa mõtisklema.

Kes on need riskilapsed? Laste osas kiputakse kohe sildistama: riskilapsed on lapsed, kellel on majanduslikult väiksemad võimalused. Kas on ikka alati nii? On olemas erinevaid riske. Ehk on majanduslikult heal järjel olevate perede lastel samuti riskioht olemas, kuna vanemad töötavad edu saavutamiseks ja hoidmiseks rohkem ja laste jaoks ei pruugi piisavalt aega jaguda. Aja puudust kompenseeritakse raha ja asjadega. Traditsiooniliselt peaks emad olema peres armastuse jagajad, seetõttu on pereelus emade kanda suurem koorem, eriti siis, kui nad töötavad. Uskumatu küll, aga vahel ka emad väsivad andmisest ja ei jaksa kõikide pereliikmete vajadusi rahuldada. Isadest rääkimata, kelle õlul lasub pere majanduslikus toimetulekus suurem vastutus. Loetelu võiks jätkata. Elu on nagu viie palliga žongleerimine. Need viis palli on töö, perekond, tervis, sõbrad ja hing. Kõik need pallid peavad kogu aeg õhus olema. Meil kõigil tuleb elus ette aegu, mil me mõne pallidest maha pillame. Seega, kas meil on põhjust rääkida vaid riskilastest, kui eluraskusest saab puudutatud kogu pere.

Kõne all olevat projekti teostatakse 68 noortekeskuses üle Eesti. Projekti toel on noorsootöötajad koolitatud märkama erinevaid riske. Noorsootöö projektide abil saame omavalitsuse poolt tuge pakkuda peredele nende paremaks toimimiseks siis, kui perel mõni pallidest on maha kukkunud. Kui sotsiaaltöö tegeleb tagajärgedega, siis noorsootöö on pigem ennetuslik ja toetav käepikendus peredele.

Vabaajakeskust külastavatel noortel on erinevad vajadused. Paljud pered kasutavad head võimalust, et algklasside laps saab olla täiskasvanu valvsa pilgu all seni, kuni vanemad töölt jõuavad. Mitmed noored teevad aega parajaks, oodates muusikakooli tundi või huviringi, trenni gümnaasiumis. Tullakse ka selleks, et sõpradega koos aega veeta. Kuna noored on avatud, siis oleme tihti tunnistajaks,

et laps on oma muredega üksi jäänud. Perede olukorrad ja vajadused on erinevad. On olukordi, kus meil on tulnud koostöös koduga üle vaadata lapse päevakava. Emal on mul raske mõista, kui kodus olevate vanemate algklasside laps lahkuv vabaajakeskusest siis, kui keskus suletakse. Tuleb tunnistada, et palju lihtsam on hukka mõista kui mõista, kahjuks on meil selliseid lapsi, kellel on vabaajakeskuses parem olla kui oma kodus.

Ehk ei räägitagi juhuslikult lapsega koos veedetud aja väärtuslikkusest. Ideaalis peaks lapsevanem olema lapse usaldusisik. Probleemid on kerged tekkima, kui rollid elus vahetuvad ja sõpradest saavad usaldusisikud. Kui side vanematega on mingil põhjusel kahanenud, siis lapsevanema rolli on sunnitud asendama õpetajad, noorsootöötajad, lastekaitse spetsialist, psühholoog jne. Igal abistaval täiskasvanul on oma arvamus, mis oleks noorele parim. Mõtisklege teemal, kas lisaks igapäevatoole jaksab õpetaja või noorsootöötaja kõigi laste kõiki muresid ära kuulata ja neid lapsi ka südamega aidata? Head lapsevanemad! Kui soovite, et Teie lapsest kasvaks tugev puu, vajab ta eelkõige just Teie tähelepanu, armastust, mõistvat sõna, mõtet ja toetust. Kool ega noorsootöö ei asenda kodu tuge ega vähenda lapsevanemate vastutust.

Me kõik oleme pidevas arengus, kirjutas pole riskinoorte osas lõplik tõde. Praegu julgen väita, et noor on riskiohus siis, kui vanemal puudub mis iganes põhjusel oma lapsega usaldusväärne ja toetav suhe. Elus ei tea kunagi, millisel ajahetkel võib isiklik tragöödia peret tabada, seetõttu meie oma töös kedagi ei sildista, töötame avatud noorsootöö põhimõttel. Meie majas on kõik lapsed võrdsed ja kõikidel lastel on võrdsed võimalused.

Aitäh kaasa mõtlemast!

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse juhataja

HELI JUHKAMSOO

Kodu toetus ja usk võivad päästa ühe väikese inimese

Kord tõi üks väike koolipoiss koolist koju naastes emale kirja oma õpetajalt. Lugenud kirja läbi, hakkas ema ootamatult nutma, seejärel luges aga kirja ka pojale ette: „Teie poeg on geenius. See kool on liiga väike ja siin pole õpetajaid, kes oleksid võimelised teie pojale midagi õpetama. Palume teid, et õpetaksite oma poega ise.“

Palju aastaid peale ema surma korrastas poeg oma peearhiivi ja leidis sealt taas selle kirja. Ta avas selle ning luges sealt: „Teie poeg on vaimse peetusega. Me ei saa teda selles koolis koos teistega kauem õpetada, seepärast soovime, et õpetaksite teda iseseisvalt kodus.“

Poisi nimi oli Thomas Edison ja selleks ajaks oli ta saanud juba tunnustatuks kui üks sajandi suurimaist leiutajaist.

Edison nuttis peale kirja lugemist tunde, seejärel aga tegi oma päevikusse sissekande: „Thomas Alva Edison oli vaimse peetusega laps. Tänu oma kangelaslikule emale sai temast aga üks sajandi suurimaist geeniustest.“

Märka noort

Olen üks noor, kes tahab Teile mõtiskluseks rääkida oma loo.

Kui Sa arvad, et lapsel on elu lihtne ja tore või Sa arvad, et olen laps, kellel muresid pole siis ma natuke selgitan Sulle kohe tõesti töö ma käima ei pea, et end ribadeks rebida kuid näe, et ka minul on vaja mitmel rindel sebita tihti kodust ära olen terve pika päeva aga mu ema, miks ometi ei näe sa et ma igatsen just Sinu musi ja kalli ja aega kas see tõesti siis võtab sult nii palju vaeva? Ma ju olin su päike, su silmatera, su naerupallike ja rõõmukera võta mind sulle ja küsi „Kuis on sul läinud?“ või et „Ma polegi su uut joonistust veel näinud“ aga ei – sa istud arvuti taha ning ütled: „Rahune maha, ma olen väsinud ja tüdinud, mul valutab pea! jätta mind rahule! ole hea.“

„Kas saaksid natuke noortekasse minna,? ma pisut puhkan, koristan ja käin ära linnas.“ Ma tahaks olla ju kodus, kuid minema pean et leida keegi, kes minust midagi arvab ja peab kes mängiks minuga kulli või peitust kellega koos punuda patse või pidada gigantide heitlust alati ei oota noortekas ees sõbrad nii head kellega miskit teha või rääkida nii halvast kui heast siis istun arvuti ette ja mängin growtopiat see on igatahes parem, kui ingliskeelseid sõnu pähe tuupida just põnevaks läks mäng, kui kuulud siinse töötaja suust: „Lähme natuke õue, korjame lehti nii maast kui puult, hakkame meisterdama lehtedest roose kes tahab, võib plastiliinist või savist voolida erinevaid poose.“ Tavaliselt võtan tegevustest osa, vahel ka peab kuid praegu oleks parem, kui midagi tegema ei peaks kuid siiski ma end õue vean vahtralehtede kimbuga töötuppa sammud sean töölauda taga räägivad noored erinevaid jutte üks neljandast klassist otsib juba kutte üks poiss aru saada ei taha, miks ema ta titena jättis maha vanemate lahusprobleemidest ma enam kuulda ei taha ühe seitsmendiku isa on tabanud raske haigus üks tüdruk kurdab, et poistel tema kiusamise maik suus märkamatult kell saanud kuus ei tea, kas emal enam ei valuta pea? tore, kui koju oodatult end minekule sättida võiks? näpus mul vahtralehtedest kokku keeratud õis oleks keskus kaheksani avatud, oleks kena siis tüütaksin ma veel vähem oma isa, ema siis jääb ööpäevas nendega vaid tunnike juttu puhuda tegelt see õhtune moraaltsemine tundub aina rusuvam. Ja Sina lugeja, palun ära reageeri nüüd üle parem vaata, et Sinu laps analoogses olukorras pole.

KONTSERTIDEST KILINGI-NÕMME KLUBIS MÖÖDUNUD MUUSIKA-AASTAL

2015. aastal tähistati Eestis muusika-aastat. Kilingi-Nõmme Klubi korraldas ligi 20 sündmust, kus sai nautida väga head ja mitmekülgset muusikat alates klassikast kuni pärimuseni välja.

Vahetu muusikaelamus pakub hingele ja vaimule palju enam kosutust kui teleri või interneti abil saadav „konserv“. Saalis istudes tekib kuulajal kontakt muusiku ja muusikaga, mis loob erilise tunde ja seda ei asenda miski. Sõnum, mida muusika kannab, jõuab paremini kohale.

Oli suurepärase aasta. Koorimuusika tipp-taset oli võimalus kuulata mitmete rahvusvaheliste konkursside võitja kammerkoor Collegium Musicale kontserdil, millega tähistati Veljo Tormise juubelit. Seal kogetud muusikaelamust ei saa sõnadega edasi anda. Teisalt jälle oli eakatel tore kohtumine grand old lady Heidy Tammeaga. Sel sügisel täitus Klubi Rockil 10 aastat ja esimest juubelit aitasid eriliseks muuta Riho Sibul ja Jaak Sooäär oma loominguga. Taavo Rimmel koos oma poegadest muusikutega tekitasid koos musitseerides sünergia, mida võis tunnetada ka saalis, huvitav oli kuulata klassikalisi kompositsioone, mis jõudsid peagi džässivõtmesse. Ereda elamusena jäid meelde veel setode pereansambel Oiõ Seto, Jarek Kasar, Shannon, Kaunimate Aastate Vennaskond, Robert Jürjendal jt. Aasta lõpetasid Eesti üks parimaid meeslauljaid Ott Lepland ja Kristjan Kaasik.

Kõik muusikud paistsid silma suure pühendumusega, nendelt kohtumistelt oli ka meie noortel muusikutel palju õppida.

Suur heameel on esinema kutsuda oma valla inimesi. Lavakogemust võivad proovida kõik, alates lasteaiast kuni eakateni – see annab eluks nii vajalikku enesekindlust. Esinemisele eelnev protsess on aga vaeva- ja aeganõudev. Ja kuidas veel võtab närveerima oma esinemiskorra ootamine lava taga ... ja siis ongi aeg olla prožektorite valguses ... kõik vaatavad ja kuulavad ... See on väga tugev ja võimas tunne, mis ei unune. Tahaks siinkohal öelda publikule, et austagem esinejat ja laskem ka ülejäänud saalitäiel rahval kontserti nautida. Lihtsalt palume vähem signat-saginat ja ukse kääksutamist esinemise ajal. Klubis toimuvad perepäevad, kuhu on oodatud kõik pered nii väiksemate kui suuremate lastega. Perepäevade kontserditel on hea õpetada oma lastele kultuurset käitumist kontserdi ajal saalis.

Kuigi käimas on merekultuuri aasta, ei kao muusika ja kontserdid kuhugi. Jätkeb koostöö Eesti Kontserdi, Helikunsti Sihtkapitali, Pärnumaa ekspertgrupi ja Saarde vallaga, tänu kellele oleme suutnud hoida kontsertide piletihinna madala. Jälgige reklaami ja leidke üks tunnike vaba aega, et pakkuda iseendale hingekosutust!

PIIA KAJANDO

Uued võimalused Swedbank'i klientidele Saarde vallas

Uue lahendusena on Saarde valla inimestele sularaha sissemaksmise võimalus Kilingi-Nõmme Konsumi kaupluses sularaha automaadis (Pärnu tn 37, Kilingi Nõmme). Automaat on kahe-suunaline – sularaha saab võtta välja ning raha saab panna masinasse. Automaati saab kasutada kaupluse lahtioleku aegadel.

Tihemetsa elanikud saavad sularaha välja võtta A ja O kauplusest (Peahoone tee 1, Tihemetsa, Saarde vald).

Kliendinõustaja (Saarde vallamajas) juures on võimalik sõlmida interneti- ja telefonipanga lepinguid ning kasutada kliendinõustaja abi elektroonilistes kanalites. Panganõustaja on kohal üks kord kuus reedeti kell 10.00–14.00, I kvartalis 2016 12.02, 11.03.

Teie Swedbank

112 PÄÄSTETEENISTUSE UUDISED

18. detsembril kell 23.17 said päästjad väljakutse Saarde valda Kilingi-Nõmme, kus oli elumaja korstnas tahmapõleng. Päästjate kohale jõudes tuli korstnast üksikuid sädemeid, põleng lõppes pärast õhu juurdepääsu takistamist.

26. detsembril kell 11.25 said päästjad väljakutse Saarde valda Kanakülla, kus oli sõiduauto teelt välja sõitnud. Päästjad likvideerisid sõidukil süttimisohu.

11. jaanuaril kell 8.06 said päästjad väljakutse Saarde külla, kus teataja sõnul tuli ridaelamu korstnast sädemeid. Sündmuskohal selgus, et tegemist oli tahmapõlenguga. Päästjad tegid kütetokalde põlevmaterjalist tühjaks ja likvideerisid tahmapõlengu.

27. jaanuaril kell 8.27 teatati häirekeskusele liiklusõnnetusest Saarde vallas Käršu külas, kus oli libeduse tõttu toimunud mitme sõiduki kokkupõrge. Päästjad eemaldasid õnnetuses osalenud autodel süttimisohu. Kahe veoki kütusepaagis olev kütus pumbati reostuse vältimiseks ümber.

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse

Voltveti koolituskeskuses

on tulemas järgmised koolitused:

15.03 tasuline koolitus „Marjapõõsaste lõikamine“, maht 6 tundi

16.03 tasuline koolitus „Viljapuude kevadine lõikus“, maht 8 tundi

06.04 tasuline koolitus „Kalmistuhaljastuse hooldamine“, maht 8 tundi

06.05 tasuline koolitus „Võõrpuuliikide kasutamine haljastuses“, maht 8 tundi

19.–20.05.2016 tasuline koolitus

„Ümarpalkehituse alusõpe – töövõtted (koerakaelanurk) ja –vahendid“, 20 tundi

22.08 tasuline koolitus „Viljapuude suvine lõikus“, maht 8 tundi.

Täpsem info koolituste kohta:

<http://www.hariduskeskus.ee/index.php/taendusope-voltvetis>

Info raietöölise kutseeksami kohta: Raietööline, tase 3 kutseksam toimub

Tihemetsas 02. veebruar 2016 algusega kell 09:00.

Raietööline, tase 3 kutseeksamit võtab vastu Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit ja kutsetunnistuse taotlemisest saab lugeda Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu kodulehelt.

Info ja registreerimine kutseeksamile:

Piret Koorep, piret.koorep@hariduskeskus.ee, tel 516 8099.

NB! On käimas vastuvõtt Raietöölise (aluseks kutsestandard Raietööline, tase 2) erialale, õpe kestab kokku 2,5 kuud ja rohkem saab lugeda siit:

www.hariduskeskus.ee/index.php/

koik-erialad/kutsekeskharidusope-2/132-raietoeoline

Lisaks on veel võimalus liituda Nooremaedniku 05.01.2016

alustanud õppegrupiga (paar vaba kohta).

Hanna-Liisa Pikkur, juhataja assistent

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse Voltveti koolituskeskus

Saarde vald, Tihemetsa, Peahoone tee 2, telefon 449 1062

Saarde pärimuspäev

Sel kevadel jätkame eelmisel aastal alustatud pärimuslugude kogumist. Oodatud on kõik vahvad meenutused, mis on seotud Saarde vallaga. Olge tublid ja pange kirja!

Meie lugudel on kultuurilooline väärtus kõige üldisemas mõttes. Tähtis on jäädvustada kogetut nii enda kui ka järeltulivate põlvete jaoks. Jutuainest võivad anda seigad igapäevaelus või suursündmuste ajal, pildikesed lapsepõlvest, mõni vahva seiklus kooliajast, sinu pere eriline söök-jook või hoopis midagi muud.

Teritage oma mälu ja pange kirja täpselt nii, nagu parasjagu sulest tuleb. Väärtustage oma pere pärimust. Jutukese pikkus ei ole üldse oluline (kuid siiski pigem lühem kui pikem).

Palume pärimuslood toimetada Kilingi-Nõmme klubisse hiljemalt 31. märtsiks.

Info tel 5569 5715, kultuur@saarde.ee

Eesti talvised C-klassi MV kergejõustikus

Lõppenud nädalavahetusel osales Kilingi-Nõmme Eesti C-klassi talvistel MV Võrus Karl Martin Krapp.

200 m jooksu 5. ja kaugushüppe 7. koht on põidlahoidjatele head märgid, mis innustavad edaspidi veelgi rohkem kaasa elama. Toivo Tallo

Liiklusavarii Käršus.

Kogu kihelkonna vaimliseks kesk-kohaks oli Voltveti ehk Allikukivi vabrik, kus asus umbes 1000 inimest. Seal oli oma mängu- ja lau-lukoor, peale selle harjutati ka näitemängu. Et rahvas tihedalt koos elas ja raha alati liikvel, oli vaim-line elu õige edenenu. Seda õhutas peajasjalikult noor südi patrioot Hans Liebert, kes ka ise saatis artikleid ajalehtedesse. Ümberkaudsel rahval oli vabrikust suur aineline tulu, sest siin võidi põllusaadused kergesti rahaks muuta ja veoga teenida, sest see tarvitas aastas lähel 20 tuhat kantsülda puid kütteks.

Vabrik, mis 1858. a härra Zoepfeli poolt asutatud, valmistas peenikseid kaleviriidet, mis veeti plaanvankritel Tallinna ja Peterburi, sest raudteed puudusid alguses.

Üldse oli kaheksakümne aastate ümber meie kodumaal suur tulunduslik tõusuaeg, sest peale Vene-Türgi sõda langes vene rubla 75 kop. peale alla ja järelkult maksid meie põllusaadused, nagu lina ja vilja, kõrget hinda. Rukki setverdist makseti kuni 15 rubla ja linad tõusid 120 rubla peale kaal. Sel ajal lunastati palju talukohti võlgadest. Need aastad olid ka Pärnu linnale õitseajaks. Maanteedel käisid neljad rööpad kõrvuti, kahel vooridele ja kahel kohalikuks elanikkudele. Talvel olid teed pärast tuisku kole auklikud ja nende parandamiseks aeti tered vallad jalule.

Kröllipere jõulukuu

Jõulukuu möödus Kröllis rõõmsalt tegutsedes. Juba kuu alguses külastas meid jõulumemm, kes võttis lasteaiast kaasa jõulusoovid, et need viia jõuluvanale.

Esimesel advendil oli kogu Kröllipere kogunenud Sipsikute rühma, sest oodata oli külalist. Külla tuli päkapikk. Talve mitteomaselt oli ta tulnud rulluiskudega, sest lund ju ei olnud. Päkapikk rääkis oma tegemistest ja töökorraldusest, kes, mida ja kuidas tegema peab. Saatis edasi oma sõprade tervitused ning lubas lastel ikka silma peal hoida.

Teisel advendil nägid lapsed etendust, kuidas Kessu leiutas kingituste pakkimise masina. Kolmandal advendil rõõmustasid Mesimummude rühma lapsed ilusa jõulukontserdiga. Ja see ei olnud veel kõik. Maja

Tasuta karjäärinõustamine kõigile!

Kui vajate teadmisi ja oskusi tulemuslikumaks töötamiseks või soovite arutada oma eeldusi kutsevalikuks ja väljaõppeks, siis on Teil võimalus pöörduda karjäärinõustaja poole. Töötukassa pakub tasuta karjäärinõustamist kõigile töötavatele, õppivatele ja pensioneeridele inimestele.

Karjäärinõustamine toimub individuaalselt, grupis, e-kirja või Skype'i vahendusel. Individuaalne vestlus kestab enamasti 45 minutit. Kui soovitud tulemuseni jõudmine võtab rohkem aega, saate vajadusel nõustamisel käia mitu korda.

Aastal 1894 põles Allikukivi vabrik maani maha ja selle tõttu olid tööliselid sunnitud iga nelja tuule poole laiali valguma.

1878. aastal hakkas ilmuma C. R. Jakobsoni „Sakala“, mis sünnitas meie pool samuti kui kujal suurt murrangut. Ei oldud enne meest kuuldud, kes nii julgelt mõisnikkude ja kirikuõpetajate vastu oleks välja astunud. See meeldis rahvale. Koguduseliikmed olid omal kulul „Sakala“ tellinud õp. Th. Walkerile, kes oli kange saksameelne ja ei väsinud kantslist jutlustamast eesti rahvast kui alaväärtuselisest tõust. See tellimine ajas õpetaja veel enam marru.

Järgneb.

oli täis piparkoogi lõhna. Kõikide rühmade lapsed olid agarad küsetajad ja hiljem ka kaunistajad. Samuti said lapsed näidata oma jõuluetendusi, mida esitati kogu pere jõulupäeval ka jõuluvanale.

Sedasi toimetades jõudiski kätte jõulupidude aeg. Kogu pere jõulupäev oli meeleolukas. Maja oli hommikust õhtuni sagimist täis. Võimalus oli end kosutada kohvikus, käia laadal, meisterdada, nautida head multifilmi, külastada laste tööde ja vana aja jõuluasjade näitust ning lasta fotograafidel endast pilti teha.

Sedasi askeldades ja toimetades saigi jõulukuu märkamatu läbi.

Kröll tänab kõiki oma suuri ja väikseid sõpru!

Sipsikute rühma õpetajad
Aliis ja Tiit

Grupinõustamises osaleb kuni 16 inimest, grupis suheldes saate õppida teiste kogemustest ja jagada enda omi.

Töötavate, õppivate ja pensioneeride inimeste karjäärinõustamist kaastahab Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfond. Meie karjäärinõustaja Eesti Töötukassa Pärnumaa osakonnas on Ele Linder.

Nõustamisele saab registreerida infolaua telefonil 447 9300, e-kirja teel ele.linder@tootukassa.ee või töötukassa infotelefonil 15501.

Rohkem infot:
<http://www.minukarjaar.ee>
<https://www.tootukassa.ee/content/teenused/noustamisteenused>

Erasmus+

Lasteaiatöötajate õpiränne Türgis

Kõik sai alguse, kui 29. jaanuaril 2015 osalesime Erasmus+ üld-, kutse- ja täiskasvanuhariduse teabepäeval, kus saime inspiratsiooni alustamiseks rahvusvahelist koostööprojekti.

Kohe alustasime projekti partneri otsinguid eTwinningu portaali kaudu, kuhu lisasime info, mida tahame oma projektiga saavutada. Meile vastas mitu erinevat Euroopa riiki, kuid meie õpiväljunditele ja eesmärkidele sobis kõige paremini Türgi Izmir Gazimir Sabiha Gökken Ilkokulu lasteaed. Alustasime läbirääkimisi projekti läbiviimise osas.

Meie projekti nimeks sai Learning together/õpime üheskoos. Meie projekti üldeesmärgiks oli toetada projektis osalejate võtmepädevuste (suhtlus võõrkeeltes; infotehnoloogiline pädevus; õppimisoskus; isiklik, kultuuridevaheline, sotsiaalne ja kodaniku-pädevus; algatusvõime ja ettevõtlikkus; kultuuriteadlikkus) omandamist õpirände kaudu. Projektitaotluse esitasime 2015. aasta 2. märtsil. Positiivse vastuse saime juunis, mille üle meil oli väga hea meel. Kohe teavitasime sellest partnerorganisatsioon.

Õpirändes viibisime 1.–7. novembril 2015.

Õpirändes olemise päevad olid tegemist ja toimetamist täis. Saime neil päevil tutvuda Türgi kultuuriga, käia erinevates kohtades, kohtuda erinevate inimestega, vaadata ning viia läbi õppetegevust lasteaias.

Esimesel päeval oli meil võimalus vaadata Izmirist väljaspool asuvaid kultuuriobjekte, kuna Türgis olid 1. novembril valimised ning sellega seoses olid riigiasutused 2. novembril suletud. Külastatud kohad olid Ephesus, The House of Virgin Marie, Şirince turistic village.

Teisel päeval ootas meid lasteaias ees väga soe vastuvõtt. Lapsed ja õpetajad üllatasid meid lauldes ja Eesti ning Türgi lippe lehvitates, lapsed olid need ise meisterdanud. Lastega tutvunud, kohtusime kooli direktori, lasteaias õppealajuhataja ning muu personaliga. Õhkkond oli väga sõbralik. Sealt edasi ootas meid kohtumine Gazimiri linnapeaga. Vestlesime pikalt nii hariduse kui ka eluolu üle Eestis. Eriti meelis neile, kuidas on korraldatud Eesti prügimajandus (kampaania „Teeme ära“, prügi sorteerimine, lasteaedu külastavad prügilate prügiprojektid). Nad ütlesid, et nad said meilt inspiratsiooni. Pärast külastasime rahvusvahelise koostöö muuseumi.

Kolmanda päevaga alustades ei oleks me uskunud, et päeva lõpuks oleme nii paljude kogemuste võrra rikkamad. Lasteaeda minnes ei teadnud me, et anname intervjuu kahele ajalehele. Üks intervjuu antud, saime näha Türgi varjudemängu teatrit, kuid see jäi meil lõpuni nägemata, sest teise ajalehe ajakirjanikud olid saabunud ning ootasid meid. Kuid seegi ei olnud veel kõik, ees ootas kohtumine linnaosa kuberneriga ning linnaosa hariduspoliitika direktoriga. Pärast kohtumisi külastasime Raudteemuuseumi.

Lasteaias olemise päevad läksid kiiresti ja olid väga põnevad. Kuna meie üks põhieesmärkidest oli infotehnoloogilise pädevuse tõstmine, siis huvitas meid väga, milliseid IKT vahendeid ja meetodeid õppetegevustes kasutatakse. Gazimir Sabiha Gökken Ilkokulu lasteaias on väga head IKT võimalused (igas rühmas on arvuti, smart tahvel ja projektor). Eriti positiivselt üllatas, et neil on riigi poolt välja töötatud hariduslikud programmid, mis on jagatud vanusegrupiti ja valdkonniti. Samuti üllatas ka see, et arvuti õpetatakse koostöös koduga. Laps peab sooritama ülesanded ja kui ta on seda teinud, saab ta selle kohta sertifikaadi.

Õpetajad kasutavad smart tahvlit iga päev ja väga erineval moel. Näiteks alustades numbrite kirjutamisega ja lõpetades muusika mängimise panemisega, mille kestel peavad lapsed suutma toa ära koristada.

Gazimir Sabiha Gökken Ilkokulu lasteaed töötab 2 vahetuses: hommikul kell 07.30–12.30 töötab lasteaias 2 rühma (õpetajad Nalan ja Serap) ja kell 12.30–17.30 töötab 3 rühma (üks õhtuse vahetuse õpetajaid on alla 30 aastane noormees). Lasteaias majas on 3 lasteaias

klassiruumi, õpetajate tuba, väike köök, tualetid ja väike mänguväljak maja kõrval. Nende lasteaias on 5 eelkooli õpetajat, 1 abiline, kellele lisaks käivad ka praktikandid abiks ja üle õue koolimajas on 44 klassiõpetajat, kolm inglise keele õpetajat, usuõpetuse õpetaja, lisaks üks ohvitser, kaks turvameest ja neli koristajat. Nende koolimajas on direktori tuba, kahe asedirektori toad, üks koristajate ruum, nõustamiskeskus, üks töötajate tuba, 19 klassiruumi, üks teaduslabor, mitmetarbeline saal, tüdrukute ja poiste riietusruumid, sporditarvete ruum, varjualune, lift puuetega inimeste jaoks ning samuti on olemas kaldtee.

Algkooliõpilasi on 917 ja lasteaialapsi 100. Toitlustuse korraldus – õpilased võtavad eined kodust kaasa, ette on antud menüü, mida kaasa tuleb võtta (puu-, juurvili või hoopis saiake vms).

Lasteaias õppealajuhataja vahetub iga õppeaastal ning selleks saab 1 lasteaias õpetaja, eelmisel õppeaastal, kui projekti kirjutasime, oli lasteaias õppealajuhatajaks meie projekti sealpoolne kontaktisik Nalan Uysal, sel õppeaastal on uus õppealajuhataja, kellega me ka enamuse päevadest kohtusime. Meie teine kontaktisik projekti juures on Mine Ozguner, kes on nii koolis kui ka lasteaias inglise keele õpetaja. Lisaks lastele õpetab ta õhtuti ka kooli ja lasteaias personalile inglise keelt. Partnerorganisatsioon on osalenud erinevates projektides juba aastaid. Nalanit tunnustati 2015. aasta oktoobris eTwinningu koostööprojektides kahe Euroopa kvaliteedimärgiga.

Saime teada palju uut ning jagasime ka oma kogemusi. Oma kogemuste jagamiseks oli meil planeeritud terve neljapäev. Päeva alustasime Kilingi-Nõmme lasteaias Kröll õpetajate poolt loodud õppevideote näitamise. Tutvustasime oma lasteaias ja näitasime, mida oleme koos lastega teinud. Ühe video abil õpetasime Türgi lastele eesti rahvatantsu Kaera-Jaan. Antud video koostasid Kilingi-Nõmme lasteaias Kröll õpetajad Reet Eesmaa ja Piret Vinogradov ekstra antud projekti tarbeks. Türgi lastele väga meeldis, nad püüdsid kaasa laulda ja said tantsimisega hästi hakkama. Õpetajad ning lapsed lubasid, et nad harjutavad seda veel. Juba õpirändesse minnes oli meil kindel plaan koos sealsete lastega teha maagiline video. Kui video valmis sai, soovisid lapsed ja õpetajad seda veel ja veel vaadata. See oli nende jaoks midagi uskumatut ja nad soovisid hakata ka ise sellelaadseid videoid tegema. Ka teistele kooli ja lasteaias töötajatele meeldis video väga, nad kontakteerusid meiega Facebooki kaudu ja palusid meid õpetajate päevaks (õpetajate päev 24.11.) teha üllatusvideo. Video tegemise päeval sadas meil esimene lumi ning seetõttu tuli video eriti tore.

Reedene päev oli kokkuvõtete tegemise päev, mil saime kooli direktori poolt ka pidulikult sertifikaadid õpirändes osalemise kohta. Nad andsid lasteaias kaasa kingitusi, mis Sipsikute rühmale 10. novembril üle andsime. Pärast lasteaias ootas meid lasteaias ja kooli personaliga ees ühine lõunasöök Izmiri turul ühes söögikohas, kuhu oli kokku tulnud palju õpetajaid, kes kõik väärtustasid rahvusvahelist koostööd ja soovisid meiega veel kohtuda.

Taas kodus, jagasime Kröllil infotunnis 10. no-

vembril oma kogemusi lasteaias personaliga ning inustasime neid osalema nii õpirändeprojektides kui ka eTwinningu koostööprojektides. Jäime õpirändega väga rahule, osaleme võimalusel kindlasti ka tulevikus ning soovime seda teha kõigil, kellel soov ja tahtmine.

Kilingi-Nõmme lasteaias Kröll õppealajuhataja Liivi Laarmann ja õpetaja Aliis Paal

Saarde läbi ajaloo prisma

1953

180

15. veebruaril oli kultuurimajas A. H. Tammsaare loomingule pühendatud kirjandusõhtu, järgnes kinoetendus ja tants.

22. veebruaril, kohalike nõukogude valimiste päeval jäeti Kilingi-Nõmme linnas TSN TK käsul turg ära.

Valimispäev algas hommikul kell 10 keskkooli isetegevuslaste kontserdiga, kell 13 järgnes film „Noorte spordi-pidupäev“, kell 17 film „Ukraina steppides“. Õhtul kell 8 algas pidulik koosolek NSVL armee ja sõjalaevastiku 35. aasta-päeva tähistamiseks, järgnes kultuurimaja ja keskkooli isetegevuslaste kontsert.

Valimised viidi läbi Pärnu tänava endises linnavalitsuse majas. Kohal oli puhvet.

23. veebruaril olid valimiste tulemused teada. Kilingi-Nõmme Rajooni Tööraha Saadikute Nõukogusse valiti:

Aino Aru, Vladimir Baranovski, Valli Heinsalu, Hilda Heinsoo, Andrei Ilves, Leoniida Jürisoo, Ermiine Kallas, Jaan Kippasto, Ervin Kiviselg, Helju Kurm, Aino Kuusik, Endel Martsoo, Arnold Munak, Karl Mägi, Laine Orgvee, Hendrik Parrol, Evald Pihlakas, Aita Priedenthal, Jaan Sitska, Joann Somson, Valter Soomre, Ernst Tamsoo, Aleksander Toomsalu, Mihail Vihur, Joan Virkus.

5. märtsil ilmus NSVL valitsuse teade J. V. Stalini tervise halvenemisest 2. märtsil ning 5. märtsil ta suri. Sel puhul toimusid Kilingi-Nõmme asutustes leinamiitingud.

6. märtsil teatas kohalik ajaleht „Kolhoosi Tee“ meditsiinilise otsuse J. V. Stalini surma kohta eelmisel õhtul. Stalin maeti 9. märtsil.

7. märtsil oli Kilingi-Nõmme kultuurimajas L. Koidula nimelise Pärnu Oblasti Draamateatri etendus „Kauka jumal“.

8. märtsi õhtul oli kultuurimajas rahvusvahelise naistepäeva

tähistamiseks pidulik koosolek-kontsert, kus astus üles EKP Kilingi-Nõmme Rajooni Propaganda- ja Agitatsiooniosakonna juhataja sm Milja Kukkk.

10. märtsil pidas Kilingi-Nõmme Rajooni Tööraha Saadikute Nõukogu oma I istungi. Kilingi-Nõmme linna asus juhtima Leoniida Jürisoo.

Kilingi-Nõmme rajooni varumisolivnikuna alustas tööd Elmar Olde.

Põllumajandusmaksu elanikelt korjasid Väljakülas rahvasaadik ja alalise rahanduse komisjoni esimees Magda Soobik, Kamalis Peeter Ilves ja Alfred Heinmaa, Kanakülas Karl Pedaja ja Arnold Kurm.

Saarde Tarbijate Kooperatiiv korraldas oma töötajatele 10-päevase seminari kvalifikatsiooni tõstmiseks. Töötajatel oli võimalus lasta end atesteerida kõrgemale ametikohale.

1. aprillist alandati hindu. Leib, jahu ja makaronid odavnesid 10%, liha 15%, suhkur ja kondiitritooted 10–30%, kartul, köögiviljad ja puuvili 50%, kala 10%, viin 15% jne. Tööstuskaubad odavnesid 5–25%, arstimid 20%, bensiin 25%. Kahjuks polnud poest neid kaupu saada, seetõttu tundus lehest loetu kohatu naljana.

Kevadel alustas kolhoosipõldudel tööd kohaliku MTJ 11 traktoribrigaadi. Põldu oli 450 ha, lisaks loodeti üles harida 800 ha uudismaad ja parandada 400 ha ulatuses heina- ja karjamaid. Tublimad olid traktoristid Endel Eensaar, Heino Grents, Aleksander Kullamaa, Ants Ruusmann, Konstantin Pärn, Richard Lensment, Aleksander Ruusmann, Arno Stern, Vassilil Statšenko.

15. aprillil toimus Kilingi-Nõmme rajooni parteiorganisatsiooni üldkoosolek, kus mälestati Stalinit. Osa võttis 14 liiget.

Kilingi-Nõmme metsamajandi direktor Karl Mägi andis teada, et algasid metsapäevad – metsamajandil tuli istutada ja külvata 612 ha metsa, kaasata töödes nii asutusi kui koolinoori.

Karl Marxi nimelises kolhoosis avati uus karjalaut, kus esimest korda siinkandis leidis rakendust lüpsimasin.

Kilingi-Nõmme anti käiku Järve tänava saun.

26. aprillil peeti maipühade eelset laata.

Relvaloa saamiseks tuli esitada avaldus ENSV SARK miilitsavalitsuse operatiivosakonnale, kus tuli märkida isikuandmed, kas relv on juba olemas ja milline, milleks relva vajatakse (töö iseloom). Tuli ära märkida parteistaaz ja lisada kaks salajaste asjade osakonna poolt tõestatud päevapilti.

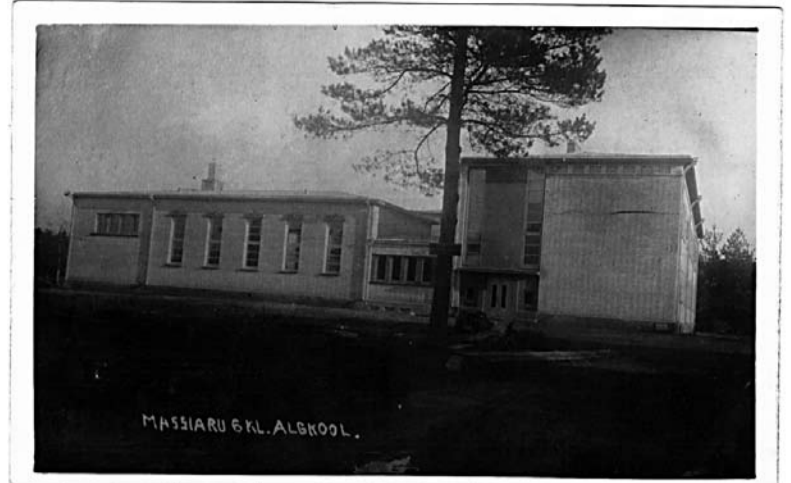
Tunti muret, et suvehooaeg on alanud, aga Kilingi-Nõmme linnas töötab alles 2 jäätise müügipunkti, olgugi et Saarde Tarbijate Kooperatiiv lubas avada neid kolm ja lisaks pidi suveaega organiseerima einelaua kondiitritoodete ja jookide müügiks. Samuti on viibinud pea aasta aega teemaja ehitus Pärnu tn 32, seda ehitatakse lammutatud kõrtsi asemele.

16. mail olid Tihemetsa Metsatehnilise tehnikumi sportlased külas Mõisakülas, kohalikke võideti võrkpallis 3:0, korvpallis 66:21 ja jalgpallis 3:2.

20. mail lõpetas Kilingi-Nõmme Metsamajand Kilingi metsakonnas metsakuivendustööde esimese lõigu. Oli kaevatud 2739 m kraave ja tõstetud 4177 m³ mulda. Loodeti kapitaalselt remontida 40 km kraave.

22., 25. ja 27. mail toimus linnas individuaalloomapidajate lehmade veterinaarne järelevaatust nii Liivamae kui jaama pool.

1. juunil toimus Tali külanõukogu poliitkoolis õppus, läbiviijaks

Massiaru algkool.

propagandist-õpetaja Aita Priedenthal. Õppusest pidid osa võtma ka Stalini-nimelise kolhoosi poliitkooli kuulajad, kuid kehva distsipliini tõttu neid polnud, leidis kontrolli teostanud EKP Kilingi-Nõmme rajooni partei-komsomoli ja a/ü orgosakonna instruktor sm Paul Munak.

7. juunil toimus Häädemeeste Kilingi-Nõmme rajooni kolhoosinoorte II suvespartakiaad, kus võisteldi kergejõustikus, jalgrattasõidus, köieveos, võrkpallis ja kurnimängus.

Koolinoorte ja laste üheks puhkevormiks olid laste suvesanatoomid. Kilingi-Nõmme rajoonis oli majutuskohaks keskkooli internaat Sambla tänaval. Vahetus kestis 1 kuu, vahetuses oli 30 last ja suvejooksul puhkas seal kahes vahetuses kokku 60 last. Kasvatavate valvsa pilgu all käidi matkamas, tehti sporti ja puhati. Kasvatajana

tegutses Ellen Karu. Kokatädid hoolitsesid söögi eest.

Keskkooli õpilased käisid klasiid kaupade ekskursioonidel Lõuna-Eestis, Riias, Leningradis, Karksi lossimägedes. Kirjanduse õpetaja Pääro Kressa ettevõtmisel hakkasid lapsed koguma kohalikke keelemurdeid.

8. juunil näidati Kilingi-Nõmme kinos Turgenevi nn näidendifilmi „Armuleivasõja“. Rändkino nr 97 lubas alates juulikuust külastada kinoetendusega üks kord kuus Külge algkooli.

7.–9. juunini tegi Pärnu Riiklik Autoinspeksioon Kilingi-Nõmme rajoonis autode ja mootorrattaste tehnilist ülevaatus. Auto ülevaatus eest tuli maksta 5 rbl, mootorratta ja käru eest 3 rbl. Tuli ette näidata ka tehase poolt sõiduvahendile kaasa pandud tööriistakomplekt.

Jääb pooleli.
OLEV PAUKSON

Ilmast ja põllust

Tere tulemast, aasta 2016! Ees ootavad uued hooled, uued mured ja rõõmud – nagu alati aastavahetusel on mõtiskletud... ilma poolest suurt inimsõbralikkust pole vist loota. Kliimasoojenemise võimalustest lähtudes sagedasti tormid, põuad, üleujutused, erakordsed lumehajad jm kustahes maailma paigas. Kliimarekordid aga elanikkonnale rõõmuhoiuseid ei tekita. Teadlased arutlevad, otsivad häirituste tekkepõhjust, aga – ega Looduse tegemistele kätt ette ei pane. Nii peame oludega kohanema.

Eelmine aasta aitas, hoolimata erakordsusest, põllusaake suurendada ja rahulikult koristada. Uus aasta tõi lõpuks põldudele lumevaiba peale. Üle hulga aastate jõudis maapind enne külmuda ja talikultuurid talvitumiseks soodsasse

seisu viia. Jõgeva agrometeoroloogide mõõtmised näitasid lagedal põllul külmumissügavust kuni 50 cm. Eelmise sajandi (!) keskpaigani oli see talviti tavaline nähtus. Arvestades, et talvistel veetõõdel tekib kiusatus võimalikult otse üle põldude sõita, meenutan esivanemate ütlemist: „Kes talvel rukkioraste (jt) peal tallab, sellele maksab põld sügisel kätte.“ Lahtiseletatult: tallatud paikadel jääb taimestik kiduraks sügiseni. Talviste veeteede jäljed majandi põldudel mustendasid (või külvati üle) läbi kevade – mäletan ma töötaja vaatluste järgi. Veel ütlesid esivanemad: „Küünlapäeva (2. veebruar) sula ja maretapäeva (13. juuli) põud on naljaemad“ – mõlemad vähendavad talviljadel saagilootusi. Talvine suurem sula on meil silmapiiril. Jaanuari

keskpaiku märgati seni jäätanud veekogudel ja kraavidel märgi, vesiseid laike. Kindel tunnus madalrõhkondade pealetungist mandrile, koos sooja õhuga võib lume asemel vihma sadada. Põldudele tekivad sulavee loigud, mis järgmise külmalaine ajal jäätvad. Veel pole külmunud pinnaselt kuhugi ära voolata. Peame põialt, ehk peavad orased vastu!

„Lumi on vaese mehe kasukas,“ teadis vanarahvas. Paks lumi katusel ja hanged majade ümber vähendasid küttesuuresid. Soovitus, et „maja tuleb rohkem katta, mitte rohkem kütta“ peab paika tänapäevani. Lumevaip maas lausa kutsu kelke-suuski välja tooma. Nii vähe kui viimastel aegadel talvel ilma ongi, ei tohi jätta suusatamise võimalusi kasutamata. Paljude

riikide elanikud otsivad talispordi kohti suure raha eest, meile on loodus kinkinud tasuta võimalusi igal talvel! Suusatajaid peaaegu ei kohtagi, kas tõesti televisioon ja internet on huvipuuduse põhjustajaks? Iga-aastane talispordi suurpidu – Tartu suusamaraton – saab 44-nad korda avapaugu 21. veebruaril Tehvandil. Täiskuuaeg annab siiski väikest lootust, et päris vihmane ei ole ja raja hooldamiseks külmakraade jätkub.

Vahetult pärast suusatavate suursõitu on tähtsündmuseks Eesti Vabariigi aastapäev 24. veebruaril koos eelnevate pidustustega. Väga soovin, et mõistaksime ühtviisi, milline väärtus on OMAL KODUMAAL vabalt toimetada. Seda veel eriti praeguse rahvaste ringihulkumiste valguses. Miski ei õigusta

võõraste kodude hõivamist oma elujärje parandamise huvides. Eestlaste enamik ei pagenud sõja-aastate jooksul kodumaalt. Lahkusid olude paranemiseni poliitiline eliit, intelligents, suurärimehed-omanikud – need, keda ette teada oleks kõrvaldatud. Palju eestlasi viidi vägivaldselt nii itta kui läände. Valus on teada, et praegu on kaasmaalasi, kes häbenevad eestlaseks olemist ja Eesti oma riiki. Kellel ei jätku silmi ja tähelepanu koduste probleemide lahendamise jaoks. Peaasi – teenida rahulolu välismaiste arvate silmis!

Põllumeestel hakkavad mõtted liikuma kevade suunas, sest küünlapäevast on „talve selgroog murdumas“. Edu kõigile!

SVEA RANDMAA

Ilvese pidu ja kiirusliku tšempionaadi parimad

Juba aastaid kogunevad võimlejad uue aasta esimesel nädalavahetusel, et premeerida ennast lõppenud aasta õnnestumiste ja ka pisukeste ebaõnnestumiste puhul. See on kingituste tegemise pidu. Imeline koht, tunnustamaks ka neid aktiivseid inimesi, kes osalesid SK Saarde kiiruslikul tšempionaadil ja Saarde Jõuluturniiril. Aastalõpu viimasel kaheksal nädalavahetusel külastas spordihoonet keskmiselt 60 inimest enam kui tavaliselt.

Osaleti SK Saarde kiiruslikul tšempionaadil. Neist vähemalt viiest etapist võttis osa rekordarv võistlejaid (65): 34 naist ja 31 meest. Just nende vahel loosis juba teist aastat järjest SPORTLAND Mizuno saali alanõud õnneliku võitja omal valikul. Võib tunduda kummuline, aga teist aastat järjest tabas loos Henrik Tali ja Maria Kaljurit. Kõigi aegade tipptulemused joosti lühikesel joojooksudistsil Karl-Martin Krapil ja Grethe Karoline Kaljaste poolt. Täpsemad tulemused on meie veebilehel www.sksaarde.ee.

Saarde Jõuluturniiril osaleti lõppenud aastal *squash* is, sulgpallis, discgolfis, koroonas, Fitness4. Kokku 107 osalenu hulgast loositi kolmas paar Mizuno jalanõusid discgolfis osalenud Birgit Rebasele. T.T.

Talimängudest

Pärnumaa talimängud käivitusid juba 2015. aasta detsembris. Kõigil kolmel toimunud spordialal on meie sportlased mahtunud esikolmikusse. Neist sündergomeetri tõmmetes ja koroonas koguni kahe võistkonnaga. Seni ainsa alavõidu on toonud mälumängijad (Matis Song, Ruth Song, Tõnu Pärn ja Eve Atim). Kolme ala kokkuvõttes juhitakse

Pärnumaa talimänge Sauga ja Paikuse ees.

Eestimaa talimänge alustasid meie valla esindusmeeskonna korvpallurid edukalt. 17. jaanuaril Väike-Maarjas toimunud alagrupiturniirilt pääseti 27.–28. veebruaril Põlvas toimuvale finaaltourniirile. Toivo Tallo

Tänavune aasta on rasvatihase aasta. Ärge siis unustage neile toredatele linnukestele ka toidulaud katta!

Kõik vallakodanikud on oodatud!

9. veebruaril kell 11.00 toimub Kilingi-Nõmme klubis Saarde valla 2015. aasta tublimite kultuuriinimeste valimine. Varem esitatud nominentide hääletamisel võivad osaleda kõik.

Saarde valla kultuuri- ja spordirahva tänapäev toimub 23. veebruaril kell 19.00. Kogu vallarahvas on oodatud! Tulge peole!

Kõik inimesed saavad otseselt sekkuda Saarde valla tublimite spordiinimeste selgitamisse, andes oma hääle või lisades nominendi silmapaistvate tulemuste eest 2015. aastal www.sksaarde.ee

AEG ON KIITA!
 KES ON SINU MEELEST
 2015. A PARIMAD?

SUURED OUTLETI ALLAHINDLUSED!
KUNI 29. VEEB RUAR 2016

Kilingi-Nõmme Hommiku tn 2A Avatud: Esmaspäev-Reede 10.00-16.00

USKUMATULT SOODSAD HINNAD LAOS OLEVATELE KAUPADELE!

TULE JA SAA OSA MEIE SUUREMAST TOOTEVALIKUST KOHA PEAL!

<p>NAHKVOODI Värvus: valge, pruun Tugev metallvoodi põhi Mõõtkava: 160x200cm</p> <p>195€ Hind enne: 295€</p>	<p>VOODI HINNAD SISALDAVAD KA VOODIPÕHJA!</p>
<p>PADI Mõõtkava: 50x60cm</p> <p>2.80€ Hind enne: 4.90€</p>	<p>SULEPADI Mõõtkava: 50x60cm</p> <p>9.90€ Hind enne: 19.90€</p>
<p>KUMMIGA VOODILINAD</p> <p>4.80€ Hind enne: 7.50€</p>	<p>FLIISTEKK Mõõtkava: 150x200cm</p> <p>5.90€ Hind enne: 9.90€</p>
<p>VOODIPESUKOMPLEKTID</p> <p>12.75€ Hind enne: 19.90€</p>	<p>SULETEKK Mõõtkava: 150x200cm</p> <p>26€ Hind enne: 39.90€</p>
<p>VEDRUMADRATS ROYAL POCKET Mõõtkava: 160x200cm</p> <p>185€ Hind enne: 289€</p>	<p>TATRAPADI Mõõtkava: 50x60cm</p> <p>5.90€ Hind enne: 10.90€</p>
<p>EMPIIRPADI Mõõtkava: 40x60cm Täidis: memory foam</p> <p>7.90€ Hind enne: 14.90€</p>	<p>ERINEVAD PADJAPÜÜRID</p> <p>1€ Hind enne: 2.05€</p>

TOODETE PILDID ON ILLUSTREERIVA TÄHENDUSEGA.

Info saamiseks võta meiega ühendust 5661 3877

ALLAHINDLUSED KUNI 50% -50% -50% -50%

Küttepuude müük
 30, 40, 50 ja 75 cm
OSTA JA SA EI KAHETSE!
 Tel 513 2013
 Sass Veelikelt

OÜ VILINURM
 Ostab metsa- ja põllumaad
 Saarde vallas
 ja lähiumbruses.
 Tel 513 2013
 Sass Veelikelt

Dea Ilusalongil juba teine sünnipäev

Teen sügava kummarduse oma praeguste klientide ees. TÄNAN, ET OLETE OLEMAS, ilma Teieta ei peaks ma juba teist sünnipäeva. Ning sünnipäeva puhul on Dea Ilusalongis müügil olev käsitöö lausa 50% soodsam. Olete kõik oodatud ☺ Teie rõõmuks käisin ma ka vahepeal juurde õppimas ning lisaks juuksuriteenusele pakun ma nüüd ka jumestusteenust. Uute ja toredate kohtumisteni, nii vanad kui uued kliendid ☺ Oleme ikka ilusad edasi ☺ Teie Dea

Helista : 58964630
Leia me sobiva aja!

Teie Dea

Kuhu minna meie vallas

01.02.–29.02. Kilingi-Nõmme Klubis
Pärnu Fotoklubi ülevaatenäitus 2015

Reedel, 05.02. kell 19 Kilingi-Nõmme Klubis
Eesti Kontsert. Mati Kõrts (tenor) ja Henn Rebane (akordion)

Laupäeval, 06.02. kell 11 Saarde Käsitöökeskuses
õpituba „Kingikarp sõbrala“

Teisipäeval, 16.02. kell 9–11 Kilingi-Nõmme Klubis
doonoripäev

Laupäeval, 20.02. kell 20 Tali Seltsimajas
Pidu. Esineb ansambel „Patune Pool“.
Pilet eelmüügist 5€, kohapeal 7€. Piletite eelmüük alates
8. veebruarist.
Laua katab iga peoline ise (baari ei ole).
Lisainfo tel 518 4634 Astrid

Pühapäeval, 21.02. kell 16 Kilingi-Nõmme Klubis
kino „Vehkleja“

Teisipäeval, 23.02. kell 19 Kilingi-Nõmme Klubis
**Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine ning
Saarde valla kultuuri- ja spordirahva tänu pidu**

Kolmapäeval, 24.02. kell 11 Lipuväljakul
Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine

Olio Projekti OÜ pakub teenuseid.
Vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitus.
Septikute, pumplate ja
kogumismahutite paigaldus.
Kaeve- ja planeerimistööd, kalluriveod.
Paekillustiku ja erinevate pinnaste müük.
Alar Oks, tel 501 3325.
info@olio.ee www.olio.ee

OÜ KAHROMAA teostab metsahooldustöid.

Meie soov on aidata Teie metsa. Kujundame Sinu
metsa puhtamaks ja ilusamaks, nii kasvab rohkem
kvaliteetset puitu ja suureneb metsast saadav tulu.
Kui Sinu metsakinnistu vajab hooldustöid, siis rää-
gi sellest meile.

Hinnapakkumise saamiseks saada katastritunnus
aadressile: mark.er@mail.ee või helista tööpäeval
kell 09.00–17.00 tel 5665 3383

Metsakeskus.ee

**Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.**

**Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.**

Tel: 56 111 900

Uued vallakohtunikud

KRISTO TAMM 31.12.2015
SANDER RABA 13.01.2016

Mälestame lahkunuid

SERGEI NEFJODOV
26.01.1947 – 07.01.2016

HADVIG NÕMMIK
05.01.1930 – 14.01.2016

HARALD KAROTAM
26.01.1929 – 14.01.2016

ILMAR JAAKSON
15.11.1936 – 16.01.2016

VILMA TALTS
05.06.1930 – 18.01.2016

LIA PEDAJAS
17.02.1935 – 19.01.2016

ENDLA METSTE
19.09.1934 – 27.01.2016

Järgmine Saarde Sõnumid ilmub tõenäoliselt
märtsis. Veebruar on vaikne kuu ja toimetaja
läheb puhkusele. SS

Õnnitleme!

jaanuar

LINDA-ROSILIE ADAMSON	96
LILLI VARES	94
JOHANNES NÕMM	92
KARLA NÕMMIK	87
LINDA ITTER	87
MILDA KURM	86
LILLE KUUSK	85
VILMA RANNAMÄE	85
VELLO KULDRE	80
VIRVE MARDU	80
JÜRI RÄTSEP	80
MARET JAAKSON	80
KALJU PÄÄRMANN	80
ERIKA LINDOV	75

veebruar

HILDA TOOMLA	93
ESTER MITT	92
ELLA SPRENK	89
ELLI PAUKSON	89
EVALD RUUL	86
VILMA TEEARU	86
MEELAND LOIDAP	85
LAIN RUUSMANN	85
VAIKE MOPPEL	80
PAUL AUNIS	80
KAAREL KUUSK	80
REIN PAAL	75
KIIRA LILLEMÄGI	75
KALLE KIIPUS	75

MÜÜA KAKS KLAVERIT:

Kabinetklaver Blüthner

Korpusel on kulumist,
kõlalaual on ajakohast
kulumist, kuid puuduvad praod
ja füüsilised vigastused.
Metallraam on heas
seisukorras. Häälestusvõrblitel
on rahuldav seisukord,
puuduvad rooste- ja
korrosioonikolded. Mõned
detailid klaveri mehhanismis

vajavad parandamist. Klahvistik vajab parandamist,
kuna puudub sügavus. Kõla on pehme tooniga.
Pedaalisüsteem vajab reguleerimist. Vajab
häälestamist.
Müügihind 200€.

Pianiino Krasnõi Oktjabr

Pianiino välisviimistlus on heas seisukorras, lakk on
väikese kulumiga.

Mehhanismi kinnitus
vajab parandamist.
Kõlalaud on heas
seisukorras.

Metallraam on heas
seisukorras.

Häälestusvõrblite
seisukord on hea,
puuduvad rooste- ja korrosioonikolded. Klaviatuuri
mänguomadused on head. Pedaalisüsteem on heas
seisukorras. Vajab häälestamist.

Müügihind 100€.

Lisainformatsiooni saab Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi majandusala juhataja Ülle Tammelalt, yld@kng.edu.ee või
telefoni teel: 449 2264.

**OÜ ESTEST PR ostab
metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215.**

Pottsepatööd

Pliidid, ahjud, kaminad,
ehitus ja remont
Tel. 55 506 605 Hannes
e-mail kollo12@hotmail.ee

Kilingi Villa

KOHVIK AVATUD
T-L10.00-18.00
KORRALDAME PEIE-JA
PEOLAUDU
info tel. 5050897
www.kilingivilla.ee